

Republika Hrvatska
Općinski sud u Osijeku
Europske avenije 7
31000 Osijek

Poslovni broj: P-917/2024-20

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A I R J E Š E N J E

Općinski sud u Osijeku, po sutkinji Kameliji Matijašević, u pravnoj stvari tužitelja Brune Kralika iz Osijeka, Alojzija Stepinca 10, OIB:3278087691, zastupan po punomoćnici Mirti Zorić, odvjetnici u Odvjetničkom društvu Burić & Mišljenović Dasović j.t.d., Osijek, protiv tuženice Hrvatska poštanska banka d.d., Zagreb, Jurišićeva ulica 4, OIB:87939104217, radi utvrđenja ništetnosti i isplate, nakon održane glavne i javne rasprave zaključene dana 29. svibnja 2026. u nazočnosti tužitelja i njegove punomoćnice, a u odsutnosti uredno pozvane tuženice, uz javnu objavu dana 18. lipnja 2026.,

p r e s u d i o j e

I. Utvrđuje se da je ništetna odredba Ugovora o kreditu broj:217702, sklopljenog 4.06.2008. godine i to:

- podtočka 2.1. u dijelu koji glasi: „promjenjiva, u skladu s Odlukom o kamatama i naknadama Kreditora.“

- podtočka 2.4. u dijelu koji glasi: „promjenjiva, po stopi utvrđenoj Odlukom o kamatama i naknadama Kreditora.“

- točka 4. u dijelu koji glasi: „kredit je vezan uz valutnu klauzulu s isplatom po kupovnom tečaju za devize CHF iz tečajne liste Banke koji važeći na dan isplate kredita, a naplatom kredita po prodajnom tečaju za devize za CHF iz tečajne liste Banke koja važi na dan dospijeća anuiteta.“

II. Nalaže se tuženici Hrvatskoj poštanskoj banci d.d., Zagreb, Jurišićeva ulica 4, OIB:87939104217, isplatiti tužitelju Bruni Kraliku iz Osijeka, Alojzija Stepinca 10, OIB:3278087691, preplaćeni iznos sa osnova jednostrano povećane kamatne stope u ukupnom iznosu od 146,81 eura (stočetrdesetšesteuraosamdesetjedancent) sa zateznom kamatom koja teče od dospijeća svakog pojedinačnog mjesečnog iznosa pa sve do isplate i to do 31.07.2015. u visini eskontne stope HNB koja je vrijedila posljednjeg dana polugodišta koje je prethodilo tekućem polugodištu uvećanoj za 5 postotnih poena, a od 01.08.2015. pa do 31.12.2022. po stopi koja se određuje za svako polugodište uvećanjem prosječne kamatne stope na stanje kredita odobrenih na razdoblje dulje od godinu dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate za

referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za 3 postotna poena, a od 01.01.2023. do 31.12.2023. po stopi koja se obračunava za svako polugodište uvećanjem kamatne stope koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja koje je obavila prije prvog kalendarskog dana tekućeg polugodišta za tri postotna poena, a od 1.01.2024. pa do isplate, po stopi koja se određuje, za svako polugodište, uvećanjem referentne stope koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja ili granična kamatna stopa proizašla iz natječajnih postupaka za varijabilnu stopu za posljednje glavne operacije refinanciranja Europske središnje banke, za tri postotna poena, pri čemu se za prvo polugodište primjenjuje referentna stopa koja je na snazi na dan 1. siječnja, a za drugo polugodište referentna stopa koja je na snazi na dan 1. srpnja te godine i to:

na iznos od 5,75 EUR od 20.01.2009. pa do isplate;
na iznos od 5,53 EUR od 20.02.2009. pa do isplate;
na iznos od 5,49 EUR od 20.03.2009. pa do isplate;
na iznos od 5,26 EUR od 20.04.2009. pa do isplate;
na iznos od 5,58 EUR od 20.05.2009. pa do isplate;
na iznos od 5,18 EUR od 19.06.2009. pa do isplate;
na iznos od 5,31 EUR od 20.07.2009. pa do isplate;
na iznos od 5,27 EUR od 20.08.2009. pa do isplate;
na iznos od 5,23 EUR od 18.09.2009. pa do isplate;
na iznos od 5,18 EUR od 20.10.2009. pa do isplate;
na iznos od 5,31 EUR od 20.11.2009. pa do isplate;
na iznos od 4,92 EUR od 21.12.2009. pa do isplate;

na iznos od 5,21 EUR od 20.01.2010. pa do isplate;
na iznos od 4,83 EUR od 19.02.2010. pa do isplate;
na iznos od 4,95 EUR od 19.03.2010. pa do isplate;
na iznos od 4,90 EUR od 20.04.2010. pa do isplate;
na iznos od 5,17 EUR od 20.05.2010. pa do isplate;
na iznos od 4,48 EUR od 18.06.2010. pa do isplate;
na iznos od 4,75 EUR od 20.07.2010. pa do isplate;
na iznos od 4,85 EUR od 20.08.2010. pa do isplate;
na iznos od 4,49 EUR od 20.09.2010. pa do isplate;
na iznos od 4,59 EUR od 20.10.2010. pa do isplate;
na iznos od 4,69 EUR od 19.11.2010. pa do isplate;
na iznos od 4,33 EUR od 24.12.2010. pa do isplate;

na iznos od 4,72 EUR od 20.01.2011. pa do isplate;
na iznos od 4,08 EUR od 21.02.2011. pa do isplate;
na iznos od 4,31 EUR od 21.03.2011. pa do isplate;
na iznos od 4,25 EUR od 20.04.2011. pa do isplate;
na iznos od 4,33 EUR od 20.05.2011. pa do isplate;
na iznos od 3,87 EUR od 30.05.2011. pa do isplate; sve u roku 15 dana.

III. Nalaže se tuženici Hrvatskoj poštanskoj banci d.d., Zagreb, Jurišićeva ulica 4, OIB:87939104217, isplatiti tužitelju Bruni Kraliku iz Osijeka, Alojzija Stepinca 10, OIB:3278087691, preplaćeni iznos sa osnova tečajne razlike u ukupnom iznosu od 2.061,53 eura (dvijetisućešezdesetjedaneuropedesettricenta) sa zateznom kamatom koja teče od uplate svakog pojedinačnog mjesečnog iznosa pa sve do isplate, i to do 31.07.2015. u visini eskontne stope HNB koja je vrijedila posljednjeg dana polugodišta koje je prethodilo tekućem polugodištu uvećanoj za 5 postotnih poena, a od

01.08.2015. pa do 31.12.2022. po stopi koja se određuje za svako polugodište uvećanjem prosječne kamatne stope na stanje kredita odobrenih na razdoblje dulje od godinu dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za 3 postotna poena, a od 1.01.2023. godine do 31.12.2023. po stopi koja se obračunava za svako polugodište uvećanjem kamatne stope koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja koje je obavila prije prvog kalendarskog dana tekućeg polugodišta za tri postotna poena, a od 1.01.2024. godine pa do isplate, po stopi koja se određuje, za svako polugodište, uvećanjem referentne stope koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja ili granična kamatna stopa proizašla iz natječajnih postupaka za varijabilnu stopu za posljednje glavne operacije refinanciranja Europske središnje banke, za tri postotna poena, pri čemu se za prvo polugodište primjenjuje referentna stopa koja je na snazi na dan 1. siječnja, a za drugo polugodište referentna stopa koja je na snazi na dan 1. srpnja te godine i to:

na iznos od 2,27 EUR od 18.07.2008. pa do isplate;
na iznos od 0,30 EUR od 20.08.2008. pa do isplate;
na iznos od 0,59 EUR od 19.09.2008. pa do isplate;
na iznos od 2,20 EUR od 29.10.2008. pa do isplate;
na iznos od 9,80 EUR od 20.11.2008. pa do isplate;
na iznos od 4,11 EUR od 19.12.2008. pa do isplate;

na iznos od 11,63 EUR od 20.01.2009. pa do isplate;
na iznos od 12,54 EUR od 20.02.2009. pa do isplate;
na iznos od 13,21 EUR od 20.03.2009. pa do isplate;
na iznos od 12,02 EUR od 20.04.2009. pa do isplate;
na iznos od 11,76 EUR od 20.05.2009. pa do isplate;
na iznos od 10,35 EUR od 19.06.2009. pa do isplate;
na iznos od 8,55 EUR od 20.07.2009. pa do isplate;
na iznos od 9,17 EUR od 20.08.2009. pa do isplate;
na iznos od 10,08 EUR od 18.09.2009. pa do isplate;
na iznos od 9,05 EUR od 20.10.2009. pa do isplate;
na iznos od 8,83 EUR od 20.11.2009. pa do isplate;
na iznos od 10,45 EUR od 21.12.2009. pa do isplate;

na iznos od 11,90 EUR od 20.01.2010. pa do isplate;
na iznos od 13,01 EUR od 19.02.2010. pa do isplate;
na iznos od 12,74 EUR od 19.03.2010. pa do isplate;
na iznos od 15,45 EUR od 20.04.2010. pa do isplate;
na iznos od 14,62 EUR od 20.05.2010. pa do isplate;
na iznos od 16,03 EUR od 18.06.2010. pa do isplate;
na iznos od 22,81 EUR od 20.07.2010. pa do isplate;
na iznos od 21,16 EUR od 20.08.2010. pa do isplate;
na iznos od 26,94 EUR od 20.09.2010. pa do isplate;
na iznos od 24,00 EUR od 20.10.2010. pa do isplate;
na iznos od 21,37 EUR od 19.11.2010. pa do isplate;
na iznos od 28,93 EUR od 24.12.2010. pa do isplate;

na iznos od 33,00 EUR od 20.01.2011. pa do isplate;
na iznos od 29,27 EUR od 21.02.2011. pa do isplate;
na iznos od 29,73 EUR od 21.03.2011. pa do isplate;
na iznos od 28,09 EUR od 20.04.2011. pa do isplate;

na iznos od 29.97 EUR od 20.05.2011. pa do isplate;
na iznos od 1.535,60 EUR od 30.05.2011. pa do isplate; sve u roku 15 dana.

IV. Nalaže se tuženici Hrvatskoj poštanskoj banci d.d., OIB: 87939104217, Jurišićeva ulica 4, Zagreb, da tužitelju Bruni Kraliku iz Osijeka, Alojzija Stepinca 10, OIB:3278087691, naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 1.851,81 eura (tisuću osam stope deset jedanaest eura osamdeset i jedan cent) s pripadajućim zateznim kamatama koje teku od dana 18. lipnja 2026. pa do isplate, po stopi koja se određuje, za svako polugodište, uvećanjem referentne stope koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja ili granična kamatna stopa proizašla iz natječajnih postupaka za varijabilnu stopu za posljednje glavne operacije refinanciranja Europske središnje banke, za tri postotna poena, pri čemu se za prvo polugodište primjenjuje referentna stopa koja je na snazi na dan 1. siječnja, a za drugo polugodište referentna stopa koja je na snazi na dan 1. srpnja te godine, u roku od 15 dana.

V. Odbija se preostali zahtjev tužitelja za naknadu parničnog troška u iznosu od 360,40 eura (tristo šezdeset eura četrdeset centi) s pripadajućim zateznim kamatama, kao neosnovan.

r i j e š i o j e

Odbija se prigovor mjesne nenadležnosti Općinskog suda u Osijeku, kao neosnovan.

Obrazloženje

1. Tužitelj je dana 13. lipnja 2023. podnio stupnjevitu tužbu protiv pravne prednice tuženice Nova Hrvatska banka d.d., Zagreb, Varšavska 9, radi utvrđenja ništetnosti odredbi vezanih za promjenjivu kamatnu stopu i valutnu klauzulu Ugovora o kreditu, te isplate po navedenim osnovama, a koji se iznos obvezao odrediti naknadno nakon pribave potrebne dokumentacije od tužene i provedenog financijsko-knjigovodstvenog vještačenja koje je predložio provesti, sukladno čl. 186.b Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine" broj 53/1991., 91/1992., 112/1999., 129/2000., 88/2001., 117/2003., 88/2005., 2/2007., 96/2008., 84/2008., 123/2008., 57/2011., 25/2013., 89/2014., 70/2019., 80/2022., 114/2022., 155/2023.). Vrijednost predmeta spora je tužitelj naznačio u iznosu od 4.000,00 eura.

1.1. Tužbu obrazlaže navodeći da je sa prednikom tužene Volksbank d.d., Zagreb, sklopio dana 4.06.2008. Ugovor o kreditu br. 217702 na rok otplate od 84 mjeseca, prema kojem mu je prednik tužene kao kreditor odobrio i stavio na raspolaganje kao korisniku kredita iznos od 10.000,00 CHF u kunskoj protuvrijednosti obračunat po kupovnom tečaju za devize kreditora sa ugovorenom kamatnom stopom od 7,20 % godišnje promjenjivom u skladu s Odlukom o kamatama i naknadama Kreditora, a koja se za vrijeme trajanja otplate mijenjala jednostranom odlukom tužene više puta na njegovu štetu, te je uslijed navedenog došlo do razlike u kamatama sadržanim u mjesečnim anuitetima, koje je tužitelj otplatio, za razliku od onih sadržanih u početnom planu kredita, zbog čega je navedeni dio odredbe u članku 2. i 4. predmetnog Ugovora koji se odnosi na način promjenjivosti kamatne stope, ništetan. Naime, predmetna ugovorna odredba omogućila je tuženiku promjenu ugovorne kamate činiti ovisnom isključivo o odluci jednog ugovaratelja, čime je uzrokovan nepovoljan položaj tužiteljice i neravnoteža u pravima i obvezama ugovornih strana, a na štetu tužiteljice. Osim na što tužitelj nije mogao utjecati na vrijeme i način promjene kamatne stope, nije mogao provjeriti pravilnost i uzrok njezine promjene, jer iz

formulacije ugovornih odredbi o promjenjivoj kamatnoj stopi nije bilo jasno na temelju kojih parametara će se mijenjati kamatna stopa pa navedeno nije moglo biti razumljivo ne samo prosječnom potrošaču, već i svakom potrošaču, a i ista formulacija nije bila niti odrediva sukladno odredbi čl. 269. Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine broj 35/05). Kako su predmet i cijena bitni sastojci ugovora, o kojima mora postojati jasan konsenzus između stranaka, tuženik je istom odredbom izbjegao utjecaj tužitelja na njezinu promjenu, a što je suprotno članku 247. Zakona o obveznim odnosima (NN 35/05, 41/08, 125/11). Dakle, u ovom slučaju kamata je mijenjana jednostranom, odlukom tuženika, a o čemu isti nije tražio suglasnost tužitelja, zbog čega je kamata postala promjenljiv element na koji tužitelj nije mogao utjecati, te je omogućeno tuženiku kao drugoj, jačoj ugovornoj strani da ugovornu promjenjivu kamatnu stopu određuje svojim jednostranim odlukama, a da se pritom ne ostavlja mogućnost tužiteljima kao drugoj i slabijoj ugovornoj strani, potrošaču, da utječe te u sporazumu s tuženikom utvrđuje uvjete, način i kriterije promjene promjenjive kamatne stope za cijelo vrijeme trajanja ugovora o kreditu. Navedena odredba ne sadrži niti referentnu stopu koja se primjenjuje na početnu kamatnu stopu, niti precizan način utvrđivanja promjene kamatne stope, te kao takva nije razumljiva prosječnom potrošaču, i ne daje dovoljno točne kriterije, na temelju kojih bi ona mogla predvidjeti ekonomske posljedice koje iz tog pravnog posla proizlaze. Osim toga, tuženik se, kao financijska institucija, koja bi trebala uvažavati interese potrošača, nije ponijela kao savjesni gospodarstvenik, nego je ugovaranjem predmetne odredbe i podizanjem kamatne stope stavila tužiteljicu u neravnotežan položaj što je protivno čl. 3. Zakona o obveznim odnosima, iz čega se da zaključiti kako je ugovorena odredba suprotna načelu savjesnosti i poštenja, a koje je jedno od temeljnih načela obveznog prava, sadržano u odredbi članka 4. Zakona o obveznim odnosima kao i odredbe čl. 96. i 97. tada važećeg Zakona o zaštiti potrošača, a kojom odredbom je propisano da se ugovorna odredba o kojoj se nije pojedinačno pregovaralo smatra nepoštenom ako suprotno načelu savjesnosti i poštenja uzrokuje značajnu neravnotežu u odnosima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača, s tim da se smatra da se o pojedinačnoj ugovornoj odredbi nije pojedinačno pregovaralo ako je ta odredba bila unaprijed formulirana od strane trgovca te zbog toga potrošač nije imao utjecaja na njezin sadržaj, poglavito ako se radi o odredbi unaprijed formuliranog standardnog ugovora trgovca kakav je bio i ugovor tužitelja. Tužitelj se sukladno čl. 4. Ugovora isti obvezao vratiti s valutnom klauzulom po prodajnom tečaju CHF za devize iz tečajne liste Banke na dan dospijeca anuiteta. Pravni prednik tuženika ne samo da je u Ugovoru o kreditu unio nepoštene, a posljedično tome i ništetne ugovorne odredbe o promjenjivoj kamatnoj stopi, nego je glavnica i redovnu kamatnu stopu, vezao za tečaj CHF u odnosu na hrvatsku kunu, a čijim je nekontroliranim rastom tužiteljica oštećena za razliku tečaja između početnog mjesečnog anuiteta koji je iznosio na dan sklapanja ugovora i anuiteta koliko su naknadno iznosili na dan plaćanja. Tužitelju također nisu bili prezentirani mogući rizici nekontroliranog rasta tečaja švicarskog franka, kao i uvećanja mjesečnog anuiteta uslijed rasta tečaja. Dapače, tužitelju je ponuđen kredit vezan uz valutnu klauzulu CHF, kao najpovoljniji kredit. Značaj neravnoteže zbog valutne klauzule u švicarskim francima je tim veći što prosječni potrošač nije mogao znati za rizik tečaja švicarskog franka, nego je mislio da je svaka strana sklapanjem ugovora prihvatila samo opći valutni rizik, koji je još veći zbog toga što se i ugovorna kamata naplaćuje u kunama prema tečaju švicarskog franka, a k tome je i promjenjiva u skladu s jednostranom odlukom banke. S tim u vezi razvidna je činjenica, kako u označenom ugovoru o kreditu postoji ne samo jedan, nego čak dva promjenjiva elementa (valutna klauzula vezana za švicarski franak i promjena kamatne stope), koja sama po sebi ukazuje da se u ovom slučaju radi o nepoštenim ugovornim odredbama, temeljem koje tužiteljica u trenutku sklapanja ugovora o kreditu, pa tako ni danas, nije znao niti je mogao znati koliko će uopće iznositi glavnica, a koliko

kamata, odnosno nije znao koliko će iznositi njezina kreditna obveza. Da je tužitelj imao saznanja, da će mjesečni anuitet toliko porasti, i u tolikoj mjeri utjecati na samu mogućnost otplate kredita, kao i samu tužiteljevu egzistenciju, isti nikada ne bi preuzeo takvu obvezu. Osim prethodno navedenog, tužitelj ističe kako je presudom Visokog Trgovačkog suda u Zagrebu posl. broj: PŽ-6632/2017, od dana 14. lipnja 2018. godine, u točki I. potvrđena presuda Trgovačkog suda u Zagrebu posl. broj: P-1401/12, od dana 04. srpnja 2013. godine, u dijelu točke 8. izreke, kojom se utvrđuje da je između ostalih i ovdje tužena Sberbank d.d. (ranije Volksbank d.d.), "u razdoblju od 01. 06. 2004. godine do 31. 12. 2008. godine, povrijedila kolektivne interese i prava potrošača, korisnika kredita, zaključujući ugovore o kreditima koristeći u istima nepoštene i ništetne ugovorne odredbe u ugovorima o potrošačkom kreditiranju - ugovorima o kreditima, na način da je ugovorena valuta uz koju je vezana glavnica švicarski franak, a da prije zaključena i u vrijeme zaključenja predmetnih ugovora nije potrošače u cijelosti informirala o svim potrebnim parametrima bitnim za donošenje valjane odluke utemeljene na potpunoj obavijesti, a tijekom pregovora i u svezi zaključenja predmetnih ugovora o kreditu, što je imalo za posljedicu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana, pa je time osmotužena Sberbank d.d. postupila suprotno odredbama tada važećeg Zakona o zaštiti potrošača („Narodne novine“ br. 96/03) i to člancima 81., 82. i 90., a od 07.08.2007. godine do 31.12.2008. godine protivno odredbama tada važećeg Zakona o zaštiti potrošača („Narodne novine“ br. 79/07, 125/07, 75/09, 79/09, 89/09, 133/09) i to člancima 96. i 97. Zakona o zaštiti potrošača te suprotno odredbama Zakona o obveznim odnosima, te da je u razdoblju od 10.09.2003. godine do 31.12.2008. godine, a koja povreda traje i nadalje, povrijedila kolektivne interese i prava potrošača, korisnika kredita zaključujući ugovore o kreditima, koristeći u istima ništetne i nepoštene ugovorne odredbe u ugovorima o potrošačkom kreditiranju-ugovorima o kreditima, na način da je ugovorena redovna kamatna stopa koja je tijekom postojanja obveze po ugovorima o kreditima promjenljiva u skladu s jednostranom odlukom osmotužene Sberbank d.d. i drugim internim aktima banke, a da prije zaključenja i u vrijeme zaključenja ugovora osmotužena Sberbank d.d. kao trgovac i korisnici kreditnih usluga kao potrošači nisu pojedinačno pregovarali i ugovorom utvrdili egzaktnne parametre i metodu izračuna tih parametara koji utječu na odluku osmotužene Sberbank d.d. o promjeni stope ugovorene kamate, a što je imalo za posljedicu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana utemeljenoj na jednostranom povećanju kamatnih stopa, a sve na štetu potrošača, pa je time osmotužena Sberbank d.d. postupila suprotno odredbama tada važećeg Zakona o zaštiti potrošača („Narodne novine“ br. 96/03) u razdoblju od 10.09.2003. godine do 06.08.2007. godine i to člancima 81., 82. i 90., a od 07.08.2007. godine pa nadalje protivno odredbama tada važećeg Zakona o zaštiti potrošača („Narodne novine“ br. 79/07, 125/07, 75/09, 79/09, 89/09, 133/09) i to člancima 96. i 97. Zakona o zaštiti potrošača te suprotno odredbama Zakona o obveznim odnosima.“ Navodi tužitelja, kao i dio presude Visokog Trgovačkog suda broj: PŽ-6632/17-10, koji se odnosi na ništetnost promjenjive kamatne stope i valutne klauzule vezane za valutu CHF u odnosu na tuženika, potvrđeni su i od strane Vrhovnog suda Republike Hrvatske, odlukom od dana 03. rujna 2019. godine, pod brojem: Rev- 2221/2018-11 Kako prema odredbi članka 138. a Zakona o zaštiti potrošača (NN, br. 79/07., 125/07., 75/09., 79/09., 89/09., 133/09., 78/12. i 56/13.) odluka suda donesena u postupku za zaštitu kolektivnih interesa potrošača iz članka 131. stavka 1. tog Zakona, obvezuje ostale sudove u postupku individualne pravne zaštite, tako se navedene presude u ovom slučaju odnose i na ugovorni odnos između tužiteljice i tuženika. (sada čl. 118. Zakona o zaštiti potrošača NN. br. 41/14 i 110/15). Osim navedenog, člankom 502 c. Zakona o parničnom postupku((NN 53/91, 91/92, 58/93, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 02/07, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14), propisano je da se fizičke i pravne osobe mogu pozvati na pravno utvrđenje presude iz kolektivnog spora, te će u tom

slučaju sud biti vezan za ta utvrđenja u parnici u kojoj će se ta osoba na njih pozvati. Uzevši u obzir sve navode iznesene u tužbi, te pravna utvrđenja presuda proizašlih iz kolektivnog spora za zaštitu potrošača, a koje pretpostavljaju ništenost ugovornih odredbi o jednostrano promjenjivoj kamatnoj stopi te valutnoj klauzuli vezanoj za CHF, tužitelj je od početno ugovorenog anuiteta, isplaćenog u kunskom iznosu na dan realizacije kredita, izračunao razliku u naplaćenim anuitetima, nastalu jednostranom promjenom kamatne stope te porastom tečaja, jer je tužitelj na dan puštanja kredita nesporno primio točno određeni iznos kuna (CHF u kunskoj protuvrijednosti) obračunat upravo po tom početnom tečaju i početnoj kamatnoj stopi. S tim u vezi, početno isplaćeni kunski anuitet izračunat je temeljem jedine važeće kamatne stope, odnosno početno ugovorene kamatne stope, te tečaja važećeg na dan realizacije kredita. Unatoč svim nastojanjima tužitelja, tužena mu nije dostavila potpunu dokumentaciju, odnosno nije mu dostavio otplatni plan sa svim promjenama kamatnih stopa kako bi mogao izraditi temeljit izračun, pa predlaže da sud rješenjem naloži tuženoj dostavu sve relevantne dokumentacije vezano za Ugovor o kreditu.

2. U odgovoru na tužbu od dana 28. kolovoza 2023. tužena prije svega prigovara mjesnoj nenadležnosti Općinskog suda u Osijeku zbog sporazumno ugovorene mjesne nadležnosti suda u Zagrebu u čl. 11.3. Ugovora o kreditu. Tužena spori osnovanost i visinu tužbe i tužbenog zahtijeva, te ističe prigovor zastare. Navodi da u ovom sporu nema mjesta preslikavanju utvrđenja iz Parnice Potrošač jer je u toj parnici utvrđivana tek apstraktna pravna zaštita, čiji učinci se ne mogu neposredno primijeniti na pojedini ugovorni odnos, nego se u tom odnosu tek treba izvesti dokazivanje jesu li utvrđenja iz Parnice Potrošač i na koji način primjenjiva u pojedinačnom slučaju. Drugim riječima, presuda u kolektivnom sporu nema pravni učinak erga omnes da bi se mogla primjenjivati na svaki pojedinačni spor pokrenutom pojedinačnom tužbom, slijedom čega je neosnovano pozivanje tužitelja na mogućnost automatske primjene utvrđenja iz Parnice Potrošač i Presude VTS-a. Takav hipotetski potrošač, iako sklapa ugovor za svrhu koja je izvan njegove profesionalne djelatnosti (potrošački ugovor), nije zato lišen životnog znanja i iskustva, kao ni cjelokupnog znanja i iskustva koje je on stekao radeći u svojoj struci. Načelo zaštite potrošača i njenih dosega potrebno je promotriti kritički, dakle, u svakom pojedinom sporu je potrebno dokazati postojanje svih onih pretpostavki na kojima je zasnovana. Nesporno je da su tužitelj i pravni prednik tužene sklopili Ugovor o kreditu u iznosu naznačenom u Ugovoru o kreditu u kunskoj protuvrijednosti, da je temeljem odredbe članka 2.1. Ugovora kamatna stopa promjenjiva, sukladno odluci o kamatama i naknadama kreditora te da je na dan sklapanja Ugovora o kreditu ona iznosila 7,20%, člankom 4. da je ugovorena valutna klauzula, kao i to da je člankom 8. uređen način otplate na način da se kredit otplaćuje u jednakim mjesečnim anuitetima u CHF u kunskoj protuvrijednosti. No, sve i kada bi presuda iz kolektivnog spora bila primjenjiva, niti tada nema mjesta izravnoj i analognoj primjeni Presude VTS-a i automatskoj vezanosti ovog suda utvrđenjima iz Presude VTS-a već je sud dužan u svakom pojedinom slučaju ocijeniti sve relevantne okolnosti ugovornog odnosa. Od ključne je važnosti razlikovati (i) pravni odnos podnositelja kolektivne tužbe i tužene (banke) u toj parnici; od (ii) pravnog odnosa tužene (banke) iz tog kolektivnog spora i svake pojedinačne, fizičke ili pravne osobe koja se s tuženom nalazi u određenom ugovornom odnosu. Dok se u prvom slučaju radi o apstraktnoj pravnoj zaštiti koja, u konkretnom slučaju Parnice Potrošač, se ocjenjuje kroz apstraktnu osobu „prosječnog potrošača“, u drugom se slučaju radi o konkretnom pravnom odnosu sa konkretnom osobom te konkretnim i specifičnim okolnostima koje variraju od slučaja do slučaja. Također, a u osvrtnu na navode tužitelja o vezanosti suda utvrđenjima iz Parnice Potrošač, čime se traži primjenjivanje odredbe članka 502.c ZPP-a, tuženik smatra neophodnim istaknuti apsolutnu neosnovanost takvih tužiteljevih navoda kojima praktično poziva sud na

nedopuštenu retroaktivnu primjenu propisa koji nije bio na snazi u vrijeme nastanka ugovornog odnosa koji je predmetom rubriciranog postupka. Naime, odredba navedenog članka stupila je na snagu znatno kasnije od sklapanja predmetnog Ugovora o kreditu. Sve i kada bi presuda iz Parnice Potrošač bila primjenjiva, ugovorne odredbe ugovora o kreditu koje su obuhvaćene ovom tužbom za ništetnost nisu utvrđene ništetnima u Parnici Potrošač. Tužbeni zahtjev je postavljen na isplatu, a utemeljen na tvrdnji o ništetnosti odredbi Ugovora o kreditu kojima je ugovorena valutna klauzula i promjenjivost kamatne stope. Osnovanost svojeg zahtjeva tužitelj opravdava utvrđenjima iz Parnice Potrošač, a svoje tvrdnje nije potkrijepio niti jednim dokazom. Tužitelj uopće ne obrazlaže zbog čega bi odredbe Ugovora o kreditu bile ništetne, već svoj stav u cijelosti temelji na utvrđenjima koja proizlaze iz Parnice Potrošač zanemarujući pritom pravnu prirodu kolektivnog spora u Parnici Potrošač. Naime, u kolektivnom sporu u pitanju je pružanje apstraktne pravne zaštite potrošačima, koja se tek treba konkretizirati u individualnim slučajevima. Nema nikakvog zakonskog uporišta, a niti uporišta u sudskoj praksi, da ugovorna odredba prema kojoj tužena ima pravo promijeniti visinu kamatne stope ovisno o npr. promjeni tržišnih uvjeta i/ili boniteta korisnika kredita i/ili uslijed nepoštivanja odredaba ugovora o kreditu, bude ništetna. Ovo osobito imajući u vidu da promjena visine kamatne stope može značiti i sniženje kamatne stope što tužitelj niti ne problematizira budući mu taj „aspekt“ promjenjive kamatne stope u skladu sa odlukom tužene ide u korist. Nadalje, tužitelj je neosnovano proširio opseg utvrđenja Presude VTS-a i na odredbe o promjenjivosti kamatne stope, iako to uopće nije bilo predmetom utvrđenja u Parnici Potrošač. U kolektivnom sporu bila je ispitivana metoda promjenjivosti kamatne stope (a ne i sama promjenjivost) u skladu sa jednostranom odlukom banke bez egzaktno utvrđenih parametara i metode izračuna parametara promjenjivosti. To znači, da kada bi i utvrđenja iz presude u Parnici Potrošač bila primjenjiva na ovaj spor (a nisu!), njima nije utvrđena ništetnost promjenjivosti kamatne stope niti promjenjivosti kamatne stope jednostranom odlukom banke. Člankom 26. ZOO-a predviđa mogućnost ugovaranja promjenjive kamatne stope u kojem slučaju stopa takve promjenjive ugovorne kamate ne može biti viša od stope zakonskih zateznih kamata koja je vrijedila na dan sklapanja ugovora, odnosno na dan promjene ugovorne kamatne stope. Isto tako, materijalno pravo koje je bilo na snazi u vrijeme sklapanja Ugovora, kao i materijalno pravo koje je do danas ostalo na snazi, izrijeckom je predviđalo tek mogućnosti ugovaranja promjenjive kamatne stope u ugovorima o potrošačkom kreditiranju. To se odnosi kako na Zakon o zaštiti potrošača ("Narodne novine" 96/03., 79/07., dalje u tekstu kao: „ZZP“), tako i na naknadno doneseni Zakon o potrošačkom kreditiranju ("Narodne novine" 75/09., 112/12., 143/13., 147/13., 9/15., 78/15., 102/15., 52/16., dalje u tekstu kao: „ZPK“). Dakle, ne postoji uporište niti u jednom pravnom propisu iz kojeg bi proizlazila čak i najmanja sumnja da je tužena u bilo kojem trenutku postupala nedopušteno, tj. protivno prisilnim propisima ili Ustavu Republike Hrvatske. Tužitelj je dužan dokazati kako osnovu tako i visinu svog tužbenog zahtjeva. Da bi se određena ugovorna odredba mogla utvrditi ništetnom, potrebno je da se kumulativno ispune sljedeći uvjeti: da se o toj odredbi nije pojedinačno pregovaralo; da je odredba i/ili nejasna, i/ili teško razumljiva i/ili teško uočljiva; te naposljetku, da je odredba suprotna načelu savjesnosti i poštenja i da stoga uzrokuje znatnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača (ovdje tužitelja). Tužena smatra da niti jedna od navedenih pretpostavki nije ispunjena. Prema tome, osnova za stjecanje utuženih anuiteta nije otpala pa nema mjesta primjeni odredbe članka 1111. stavka 3. ZOO-a. Tužitelju je prilikom sklapanja Ugovora o kreditu bilo poznato da se za promjenu kamatne stope uzimaju parametri određeni Odlukom o kamatama banke, što je interni akt tužene i dostupan je svima. Očito je stoga da se o promjenjivosti kamatne stope prethodno pregovaralo, prvenstveno s obzirom na to da su ugovorne strane izrijeckom ugovorile primjenu

odredbe o promjeni kamatne stope odlukom tužene (koja je odluka bila dostupna svima) te da je tužitelj u svakom trenutku bio slobodan odabrati neki drugi model kredita od onih koji su u to vrijeme bili dostupni na tržištu. Nadalje, odredba o promjenjivosti kamatne stope iz Ugovora je jasna, uočljiva i lako razumljiva, budući je ista sastavni dio ugovora i u njemu je izričito navedena. Da je odredba tužitelju bila razumljiva u prvom redu proizlazi iz uvida u formu samog Ugovora. S obzirom je odredba o promjenjivoj kamatnoj stopi iz Ugovora i jasna, i uočljiva i razumljiva, njezinu nedopuštenost odnosno ništetnost nije ni moguće utvrđivati. Način na koji je kamatna stopa mijenjana ovisi o tržišnim uvjetima. Potpuno je pogrešno jednoznačno i doslovno tumačenje odredbi Zakona o zaštiti potrošača od strane tužitelja kada zaključuje kako je sama činjenica da bi tužena mijenjala kamatnu stopu iz predmetnom ugovora o kreditu temeljem jednostrane odluke – nezakonita, odnosno nepoštena. Slijedom toga, tužena tvrdi da odredbe Ugovora o promjenjivoj kamatnoj stopi nisu protivne načelu savjesnosti i poštenja, odnosno da nisu ni uzrokovale znatnu neravnotežu ugovornih strana. Ugovorna odredba o valutnoj klauzuli ne uzrokuje, protivno načelu savjesnosti i poštenja, značajnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača (članak 96. ZZP). Već samim pregledom Ugovora moguće je zaključiti kako su ispunjene dvije pretpostavke – jasna i lako uočljiva odredba. Člankom 1. Ugovora jasno je propisano da se kredit odobrava u valuti CHF te da će isti biti plasiran tužitelju u kunskoj protuvrijednosti. Odredbama članka 4. ugovorena je valutna klauzula, a člankom 8. predviđeno je da će se mjesečni anuiteti plaćati uplatom potrebnog iznosa u kunskoj protuvrijednosti. Navedene odredbe jasno su koncipirane Ugovorom te unesene u Ugovor na lako uočljivim mjestima, bez ikakvih dodatnih uvjeta predviđenih posebnim odredbama napisanim manjim slovima ili umetnutim u fusnotu Ugovora. Tužena ukazuje da je tužitelj prethodno sklapanju Ugovora, kao savjesna ugovorna strana, sam bio dužan informirati se o valutnoj klauzuli i eventualnim posljedicama koje ona može imati po njegova prava i obaveze iz Ugovora. Prethodno sklapanju Ugovora tužitelj je od strane raspoloživih službenika tužene u svakom momentu mogao zatražiti sve dodatne informacije i pojašnjenja vezana za valutnu klauzulu i njen učinak na odnos ugovornih strana. VTS je presudom obuhvatio samo jednu fazu predugovornog stadija u kojem je pojedina banka komunicirala sa svim potencijalnim potrošačima, odnosno fazu reklamiranja i oglašavanja. Međutim, izreka presude kao relevantno navodi i vrijeme pregovora i vrijeme zaključenja, ali bez obrazloženja na kojim činjenicama se potonje temelji. Informacije koje je tužena objavljivala u marketinške svrhe prije ili prilikom sklapanja ugovora (reklamni katalozi, oglasi u tiskanim medijima, radio i televizijsko oglašavanje), a koje nisu sadržane u ugovoru, ne mogu utjecati na jasnoću ugovorne odredbe o valutnoj klauzuli, već eventualno mogu za posljedicu imati mane volje. Kako je sporna odredba Ugovora o kreditu za tužitelja jasna, lako uočljiva i razumljiva, sukladno odredbama članka 99. ZZP-a ocjena poštenosti ove odredbe prema kriterijima iz članka 96. ZZP-a nije dopuštena. Tužena ukazuje na okolnosti iz kojih proizlazi da unatoč svojoj stručnosti i pažnji nije znala niti je mogla znati za buduća kretanja tečaja CHF. Naime, od 1999. do 2010. godine, tečaj CHF-a u odnosu na EUR je i rastao i padao (od 2003. godine - 2008. godine tečaj CHF-a u odnosu na EUR uglavnom pada), i to bez značajnijih oscilacija, a značajnije promjene počele su tek u 2010. godini. Daljnje kretanje tečaja CHF-a nakon 2010. godine, i to aprecijaciju bez presedana, kao posljedicu svjetske ekonomske krize, nitko nije mogao predvidjeti, pa niti tužena. Bilo kakvo predviđanje aprecijacije i informiranje potrošača o tome smatralo bi se krajnje špekulativnim postupanjem tuženika, ako ne i nezakonitim. U vrijeme sklapanja osporavanih ugovornih odredaba nije postojao niti jedan zakonski i podzakonski propis koji bi od tužene zahtijevao određeni način postupanja pri sklapanju ugovora s valutnom klauzulom, odnosno nisu postojali pravni okviri u kojima bi tužena morala djelovati na području informiranja potrošača prije i u vrijeme

sklapanja ugovora o kreditu. Slijedom toga, tužena u ugovornom odnosu s tužiteljem nije postupala protivno načelu savjesnosti i poštenja, te time prouzročila neravnotežu na štetu potrošača. Da bi se određena ugovorna odredba mogla kvalificirati nepoštenom, takva odredba mora prouzročiti: nominalnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača; a koja neravnoteža mora biti značajna. Činjenica da se tečaj CHF naknadno promijenio na štetu potrošača, ne može i ne smije biti relevantan za ocjenu nepoštenosti (a time i ništetnosti) primarno ugovorene valutne klauzule prema kojoj su kako tužitelj, tako i tužena, imali jednake i ravnopravne startne (nominalne) pozicije. Okolnost da je kretanje tečaja dovelo do promjene visine obveza na jednoj ugovornoj strani nikako ne može predstavljati razlog ništavosti takve odredbe, već okolnost koja hipotetski može dovesti do primjene drugih pravnih instituta, ako su ispunjene sve zakonske pretpostavke (npr. clausula rebus sic stantibus). U vrijeme sklapanja osporavanih ugovora o kreditu nije postojao niti jedan zakonski ili podzakonski propis koji bi od tužene zahtijevao određeni način postupanja pri sklapanju ugovora o kreditu, odnosno nisu postojali pravni okviri u kojima bi tužena morala djelovati na području informiranja potrošača prije i u vrijeme sklapanja ugovora o kreditu. Oспорava visinu tužbenog zahtjeva i ističe da nije suglasan s anticipiranom metodom izračunavanja visine tužbenog zahtjeva, te predlaže naslovu da odbije tužbeni zahtjev tužitelja u cijelosti i obveže tužitelja da naknadi tuženoj troškove parničnog postupka.

3. Podneskom od dana 16. lipnja 2025. tužitelj osporava navode iz odgovora na tužbu i istaknute prigovore mjesne nenadležnosti i zastare, navodeći da prorogacijska klauzula u potrošačkom ugovoru kojom je ugovorena isključiva nadležnost suda u mjestu glavnog poslovnog sjedišta prodavatelja ili pružatelja usluge smatra se ništetnom. Isti pravni stav zauzeo je i Građanski odjel Vrhovnog suda RH na sjednici od 05. studenog 2020. usvojivši zaključak da je prorogacijska klauzula (o mjesnoj nadležnosti) u korist registriranog sjedišta banke, klauzula o kojoj se nije prethodno pregovaralo, a ista je ništetna jer je suprotna načelu savjesnosti i poštenja te uzrokuje znatnu neravnotežu među strankama na štetu potrošača.

4. Tijekom postupka je utvrđeno da je pravna slijednica Sberbank d.d., OIB:78427478595, Nova hrvatska banka d.d. od 14. lipnja 2023. pripojena trgovačkom društvu Hrvatska poštanska banka d.d., OIB: 87939104217, sa sjedištem u Zagrebu, Jurišićeva ulica 4. Prema tome, pasivno legitimirana u ovom postupku je Hrvatska poštanska banka d.d., OIB: 87939104217, Zagreb, Jurišićeva ulica 4.

5. Radi utvrđenja spornih činjenica sud je u dokaznom postupku saslušao tužitelja, pregledao Ugovor o kreditu (list 8.-13.), Informativni otplatni plan po kreditu (list 14.-15.), Prometnu karticu po kreditu broj 217702 (list 16.-19.), podatke iz Sudskog registra (list 20.-39.), obračun banke (list 55.), Ugovor o pripajanju (list 74.-83.), proveo financijsko-knjigovodstveno vještačenje, te pročitao nalaz i mišljenje stalnog sudskog vještaka Matije Baloga, univ.mag.oec. iz Bilja, od 29.11.2025. (list 100.-107. spisa.).

5.1. Sud nije izveo dokaz čitanjem članka mr.sc. Andrije Erakovića, Pravo i porezi br. 9/18, na koji se tuženica poziva u odgovoru na tužbu, jer navedeno nije priloženo spisu.

6. Izvedeni dokazi su ocijenjeni u skladu s čl. 8. Zakona o parničnom postupku.

7. Tužbeni zahtjev je osnovan.

8. Predmet spora je zahtjev tužitelja na utvrđenje ništetnosti odredbe Ugovora o kreditu broj 217702, koji su sklopili tužitelj kao korisnik kredita i pravni prednik tuženice (Volksbank d.d., Zagreb) kao kreditor, u dijelu kojom se otplata kredita veže uz valutnu klauzulu CHF i promjenjivu kamatnu stopu, kao i zahtjev za isplatu iznosa koji su po tim osnovama naplaćeni s pripadajućom zateznom kamatom.

9. Prije svega valja navesti da je tužitelj sklopio Ugovor o kreditu sa Volksbank d.d., Zagreb, kao Kreditorom, da je pravni slijednik navedene banke bila Sberbank d.d., Zagreb, a potom Nova hrvatska banka d.d., Zagreb, koja je rješenjem Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj Tt-23/25802-2 od 3. srpnja 2023. pripojena sadašnjem tuženiku - Hrvatska poštanska banka d.d., Zagreb. Dakle, tužena je pravni slijednik Volksbank d.d., te sukladno odredbi čl. 522. st. 3. Zakona o trgovačkim društvima ("Narodne novine" broj 111/93., 34/99., 121/99., 52/00., 118/03., 107/07., 146/08., 137/09., 125/11., 152/11., 111/12., 68/13., 110/15., 40/19., 34/22., 114/22., 18/23., 130/23., 136/24.), upisom pripajanja u Sudski registar u kojemu je upisano društvo preuzimatelj, imovina pripojenog društva i njegove obveze prelaze na društvo preuzimatelja, a društvo preuzimatelj je sveopći pravni slijednik pripojenog društva, te time stupa u sve pravne odnose pripojenog društva, a što tužena nije niti osporavala tijekom postupka.

10. Među strankama nije sporno:

- pasivna legitimacija;

- da su tužitelj kao korisnik kredita i pravni prednik tuženice (Volksbank d.d., Zagreb) kao kreditor dana 4. lipnja 2008. sklopili nenamjenski Ugovor o kreditu broj 217702, kojim je prednik tuženice stavio tužitelju na raspolaganje iznos u kunama koji odgovara protuvrijednosti od 10.000,00 CHF po kupovnom tečaju Volksbank d.d. za devize važećem na dan isplate;

- da rok otplate iznosi 84 mjeseca, time da će se kredit otplaćivati u jednakim mjesečnim anuitetima u iznosu od 151,91 CHF u kunskoj protuvrijednosti po prodajnom tečaju Volksbank d.d. za devize Kreditora važećem na dan dospelja;

- da anuiteti dospijevaju na naplatu svakog 1.-og u mjesecu počevši od 1.07.2008.;

- da je tužitelj kredit otplatio u cijelosti;

- da se za trajanja kredita mijenjao tečaj CHF u odnosu na kunu;

- da je redovna kamatna stopa 7,20% godišnje, promjenjiva, u skladu s Odlukom o kamatama i naknadama Kreditora;

- da je tužena za trajanja otplate kredita povećavala kamatnu stopu;

- da je donijeta pravomoćna presuda Trgovačkog suda u Zagrebu broj P-1401/2012 od 4. srpnja 2013. u sporu po kolektivnoj tužbi Udruge potrošač koja je u odnosu na promjenjivu kamatnu stopu za 8. tuženu Sberbank d.d. (pravnog prednika ovdje tužene) potvrđena presudom Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske broj PŽ-6632/2017 od 14. lipnja 2018.;

- da je donijeta pravomoćna presuda Trgovačkog suda u Zagrebu broj P-1401/2012 od 4. srpnja 2013. u sporu po kolektivnoj tužbi Udruge potrošač koja je u odnosu na ugovorenu valuti CHF potvrđena presudom Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske broj PŽ-6632/2017 od 14. lipnja 2018. i presudom VSRH broj Rev 2221/18 od 3. rujna 2019.;

- da je izrekom pravomoćne presude Trgovačkog suda u Zagrebu broj P-1401/2012 od 4. srpnja 2013. utvrđeno i ista glasi: da je Sberbank d.d. u razdoblju od 1. lipnja 2004. do 31. prosinca 2008. povrijedila kolektivne interese i prava potrošača, korisnika kredita zaključujući ugovore o kreditima koristeći u istima ništetne i nepoštene ugovorne odredbe u ugovorima o potrošačkom kreditiranju - ugovorima o kreditima, na način da je ugovorena valuta uz koju je vezana glavnica švicarski franak, a da prije zaključenja i u vrijeme zaključenja predmetnih ugovora tužena kao trgovac nije potrošače u cijelosti informirala o svim potrebnim parametrima bitnim za donošenje valjane odluke utemeljene na potpunoj obavijesti, a tijekom pregovora i u svezi zaključenja predmetnih ugovora o kreditu, što je imalo za posljedicu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana, pa je time postupila suprotno odredbama tada važećeg Zakona o zaštiti potrošača („Narodne novine“ broj 96/03.) u razdoblju od 1. lipnja 2004. do 6. kolovoza 2007. i to člancima 81., 82. i 90., a od 7. kolovoza 2007. do 31. prosinca 2008., protivno odredbama tada važećeg Zakona o zaštiti potrošača („Narodne novine“ broj: 79/07., 125/07., 75/09., 79/09., 89/09. i 133/09.) i to člancima 96. i 97. Zakona o zaštiti potrošača te suprotno odredbama Zakona o obveznim odnosima, te da je ovdje tužena u razdoblju od 10. rujna 2003. do 31. prosinca 2008. povrijedila kolektivne interese i prava potrošača, korisnika kredita zaključujući ugovore o kreditima, koristeći u istima ništetne i nepoštene ugovorne odredbe u ugovorima o potrošačkom kreditiranju-ugovorima o kreditima, na način da je ugovorena redovna kamatna stopa koja je tijekom postojanja obveze u ugovorima o kreditima promjenljiva u skladu s jednostranom odlukom tužene i drugim internim aktima banke, a da prije zaključenja i u vrijeme zaključenja ugovora tužena kao trgovac i korisnici kreditnih usluga kao potrošači nisu pojedinačno pregovarali i ugovorom utvrdili egzaktnu parametre i metodu izračuna tih parametara koji utječu na odluku o promjeni stope ugovorene kamate, a što je imalo za posljedicu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana utemeljenoj na jednostranom povećanju kamatnih stopa, a sve na štetu potrošača, pa je time ovdje tužena postupila suprotno odredbama tada važećeg Zakona o zaštiti potrošača („Narodne novine“ broj 96/03.) u razdoblju od 10. rujna 2003. od 6. kolovoza 2007. i to člancima 81., 82. i 90., a od 7. kolovoza 2007. pa nadalje, protivno odredbama tada važećeg Zakona o zaštiti potrošača („Narodne novine“ broj 79/07., 125/07., 75/09., 79/09., 89/09. i 133/09.) i to člancima 96. i 97. Zakona o zaštiti potrošača te suprotno odredbama Zakona o obveznim odnosima.

11. Među strankama je sporno jesu li ništetne odredbe Ugovora o kreditu o promjenjivoj kamatnoj stopi (čl. 2.1. i čl. 2.4.) i valutnoj klauzuli (čl. 4.) vezanoj uz tečaj švicarskog franka, odnosno ima li tužitelj pravo na povrat preplaćenog iznosa otplate kredita temeljem ništetne odredbe o promjenjivoj kamatnoj stopi, odnosno pravo na povrat preplaćenih iznosa otplate kredita temeljem ništetne odredbe o valutnoj klauzuli. Spornim se ukazuje i je li nastupila zastara potraživanja, te prije svega mjesna nadležnost ovoga suda.

12. Prigovor mjesne nenadležnosti Općinskog suda u Osijeku, nije osnovan.

12.1. Među parničnim strankama nije sporno da je u članku 11.3. Ugovora o kreditu za sve sporove iz tog Ugovora, ugovorena mjesna nadležnost suda u Zagrebu.

12.2. Naime, tužba u ovom predmetu je podnesena radi utvrđenja ništetnim odredbi potrošačkog Ugovora o kreditu od 4. lipnja 2008. u kojem je obveza tužitelja kao korisnika kredita vezana za tečaj švicarskog franka (CHF).

12.3. Prema zajedničkim pravilima o nadležnosti sadržanim u odredbi članka 15. st. 2. Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine" broj 53/1991., 91/1992., 112/1999., 129/2000., 88/2001., 117/2003., 88/2005., 2/2007., 96/2008., 84/2008., 123/2008., 57/2011., 25/2013., 89/2014., 70/2019., 80/2022., 114/2022., 155/2023.), o sudskoj nadležnosti (apsolutna, stvarna, mjesna) i neovisno o stadiju postupka u kojem se ispituje, sud u pravilu odlučuje s obzirom na činjenično stanje u vrijeme podnošenja tužbe sudu i po propisima koji važe u vrijeme odlučivanja o nadležnosti.

12.4. Dakle, u vrijeme odlučivanja o mjesnoj nadležnosti (lipanj 2026.) na snazi je odredba članka 19.I Zakona o potrošačkom kreditiranju ("Narodne novine" broj 75/2009., 112/2012., 143/2013., 147/2013., 9/2015., 78/2015., 102/2015., 52/2016., 128/2022., 156/2023.), koja je procesne naravi i primjenjuje se od 30. rujna 2015. u svim postupcima u kojima se o nadležnosti odlučuje nakon 30. rujna 2015., a među kojima je i predmetni postupak s obzirom da je tužba podnesena dana 13. lipnja 2023. (podudarno sa shvaćanjem iskazanim u odluci Vrhovnog suda Republike Hrvatske E143/2019-2 od 11.12.2019.), kojom je između ostalog propisano da u sporovima koji nastanu u vezi s ugovorom o kreditu, potrošač može pokrenuti postupak protiv druge ugovorne strane bilo pred sudovima države u kojoj druga ugovorna strana ima sjedište, ili, neovisno o sjedištu druge ugovorne strane, pred sudovima mjesta gdje potrošač ima prebivalište (stavak 1.) i da se od odredbe iz stavka 1. članka 19.I može odstupiti samo sporazumom koji je sklopljen nakon nastanka spora (st. 4. točka 1. čl. 19.I).

12.5. Pored nesporne činjenice da je Ugovor o kreditu broj 217702 od 4. lipnja 2008. potrošački, da je prema iskazu tužitelja zaključen u Poslovnici banke u Osijeku, da je tužiteljevo prebivalište u vrijeme podnošenja predmetne tužbe (kao i u vrijeme sklapanja Ugovora o kreditu) na području Općinskog suda u Osijeku, to je za postupanje u predmetnom postupku mjesno nadležan Općinski sud u Osijeku na čijem području je tužiteljčino (potrošačevo) prebivalište.

12.6. U prilog primjeni odredbe članka 19.I Zakona o potrošačkom kreditiranju, (prava na izbor potrošaču hoće li postupak radi zaštite svojih prava pokrenuti pred sudom svog prebivališta ili sjedišta trgovca) treba imati u vidu da se ne nalaze razlozi da se u nedostatku opće odredbe o mjesnoj nadležnosti za suđene u sporovima nastalim u povodu potrošačkog kreditiranja, potrošaču koji pokreće sudski postupak uskrati pravo izbora mjesne nadležnosti suda njegovog prebivališta po toj odredbi.

12.7. Svako drugo tumačenje odredbe čl. 19.I Zakona o potrošačkom kreditiranju, dovelo bi ne samo do pretjeranog formalizma u odlučivanju kao posljedice primjene pozitivnog prava bez sagledavanja pravnog problema u cjelini s aspekta da potrošač kao slabija ugovorna strana treba biti zaštićen pravilima o nadležnosti koja su povoljnija za njegove interese, već i do ograničavanja u ostvarivanju prava u duhu i smislu prava zajamčenih odredbama čl. 14. st. 2., čl. 16. st. 2. i čl. 26. Ustava Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 56/1990., 135/1997., 113/2000., 28/2001., 76/2010., 5/2014.).

12.8. U tom smislu treba istaknuti da i Vrhovni sud Republike Hrvatske u odluci broj Grl-143/2019-2 od 11. prosinca 2019. izražava pravno shvaćanje prema kojem je za spor u vezi s ugovorom o kreditu, u smislu odredbe čl. 19.1 st. 1. Zakona o potrošačkom kreditiranju, mjesno nadležan sud prebivališta potrošača.

12.9. Slijedom navedenog, među strankama nije sklopljena valjana prorogacijska klauzula u smislu odredbe članka 70. Zakona o parničnom postupku, pa je stoga prigovor mjesne nenadležnosti Općinskog suda u Osijeku, odbijen kao neosnovan kao u izreci rješenja.

13. Nadalje treba napomenutu da tužitelj svoj individualni zahtjev temelji na presudi donesenoj u kolektivnom sporu za zaštitu potrošača, pa je stoga teret dokazivanja suprotnog na tuženici, kao i da je s tužiteljicom pojedinačno pregovarao o spornim ugovornim odredbama u smislu odredbe čl. 96. st. 4. Zakona o zaštiti potrošača ("Narodne novine" broj 79/2007. na snazi od 7.08.2007.) koji se primjenjuje u konkretnom slučaju.

14. Iz iskaza tužitelja, te iz samog Ugovora o kreditu, proizlazi da je kredit odobren namjenski, ugovor je zaključio tužitelj u poslovnici Banke u Osijeku, kao fizička osoba radi kupovine vikend kuće u Dalj planini za vlastite i obiteljske potrebe. Iz navedenog proizlazi da tužitelj ima svojstvo potrošača u konkretnom ugovornom odnosu u smislu čl. 3. st. 1. točka 1. Zakona o zaštiti potrošača, jer je s pravni prednikom tuženice kao trgovcem sklopio Ugovor o kreditu, u svrhe koje nisu namijenjene njegovoj poslovnoj djelatnosti niti obavljanju djelatnosti slobodnog zanimanja, a niti je bio vlasnik obrta ili tvrtke. S druge strane, kako je tuženica banka i davanje kredita je proizvod bankarske djelatnosti kojom se bavila, to je predmetni Ugovor potrošački i tužitelj u konkretnom slučaju nesporno u tom ugovornom odnosu ima status prosječnog potrošača u smislu odredbe čl. 3. Zakona o zaštiti potrošača.

14.1. Naime, radi se o predmetnom Ugovoru kao potrošačkom ugovoru, prema kojem se utvrđenju odnosi između parničnih stranaka prosuđuju prema Zakonu o zaštiti potrošača, kao glavnom pravnom izvoru zaštite potrošača od nepoštenih ugovornih odredbi, budući da je Direktiva Vijeća 93/13 EEZ od 05. travnja 1993. o nepoštenim uvjetima u potrošačkim ugovorima, prenesena u naš pravni sustav ne samo kroz odredbe Zakona o zaštiti potrošača, već djelomično i kroz odredbe Zakona o obveznim odnosima u čl. 295. i čl. 296. Zakona o obveznim odnosima. Dakle, odredbom čl. 3. st. 1. Zakona o zaštiti potrošača, koji je bio na snazi u vrijeme sklapanja predmetnog Ugovora, bilo je propisano da je potrošač svaka fizička osoba koja sklapa pravni posao na tržištu, u svrhe koje nisu namijenjene njegovom zanimanju niti njegovoj poslovnoj aktivnosti ili poduzetničkoj djelatnosti. Treba i navesti da su nacionalni sudovi država članica Europske unije, dužni tumačiti nacionalno zakonodavstvo u skladu sa pravom Europske unije, pa time i sudskom praksom Suda Europske unije koja je obvezujuća za sve nacionalne sudove država članica a koja pod pojam "potrošač" definira kao svaku fizičku osobu koja u ugovorima je obuhvaćena Direktivom 93/13 EEZ, nastupa za potrebe izvan okvira svojeg obrta, poduzeća i profesije. Posebno se i naglašava da je svojstvo potrošača dužan dokazati tužitelj, a ukoliko tuženik tvrdi suprotno, isto je dužan dokazati.

15. Nadalje, unatoč tome što je ugovaranje valutne klauzule dopušteno jer tako proizlazi iz članka 22. stavka 1. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine" broj 35/2005., 41/2008.), odredba u Ugovoru o kreditu prema kojoj se visina anuiteta veže uz tečaj valute švicarski franak u vrijeme plaćanja anuiteta tako da korisnik kredita u cijelosti snosi rizik promjene tečaja, ne bi se mogla izuzeti od primjene Direktive 93/13

i ne može se isključiti ispitivanje njezine nepoštenosti, jer valutna klauzula sadržana u odredbi članka 22. st. 1. Zakona o obveznim odnosima, nije i ne bi smjela biti izvor neravnoteže između prava i obveza stranaka bilo kojih ugovora pa tako niti ugovora o kreditu kao potrošačkih ugovora, kako je to smatrao i Ustavni sud Republike Hrvatske u rješenju broj U-I/392/2011. od 13. prosinca 2016. Osim toga nepoštenost navedenih ugovornih odredbi utvrđena je već u kolektivnom sporu.

16. Nije osnovan prigovor tužene da pravomoćna presuda Trgovačkog suda u Zagrebu broj P-1401/2012 od 4. srpnja 2013., kojom je utvrđena ništetnost i nepoštenost ugovornih odredbi o promjenjivoj kamatnoj stopi i valutnoj klauzuli, ne obvezuje stranke u ovom postupku. U smislu odredbe članka 118. Zakona o zaštiti potrošača („Narodne novine“ broj 41/14., 110/15., 14/19.) koji je bio na snazi u vrijeme kada je presuda Trgovačkog suda u Zagrebu broj P-1401/2012 od 4. srpnja 2013. postala pravomoćna - odluka suda donesena u postupku za zaštitu kolektivnih interesa potrošača iz čl. 106. st. 1. ovoga Zakona u smislu postojanja povrede propisa zaštite potrošača iz čl. 106. st. 1. ovoga Zakona, obvezuje ostale sudove u postupku koji potrošač osobno pokrene radi naknade štete koja mu je uzrokovana postupanjem tuženika.

16.1. Identično je bilo propisano i ranijim Zakonom o zaštiti potrošača („Narodne novine“ broj 79/07., 125/07., 75/09., 79/09., 89/09., 133/09.), koji je bio na snazi u vrijeme podnošenja kolektivne tužbe – tj. člankom 138a. kojim je propisano da odluka suda donesena u postupku za zaštitu kolektivnih interesa potrošača iz članka 131. stavka 1. ovoga Zakona u smislu postojanja povrede propisa zaštite potrošača iz članka 131. stavka 1. ovoga Zakona obvezuje sudove u postupku koji potrošač osobno pokrene radi naknade štete koja mu je uzrokovana postupanjem tuženika. Subjektivne granice pravomoćnosti (intervencijski efekt) navedenih presuda donesenih u postupku za zaštitu kolektivnih interesa i prava potrošača odnose se na sve fizičke i pravne osobe čije interese štiti udruga za zaštitu potrošača koja je podnijela tužbu (o čemu dijelom govore i utvrđenja u presudi Vrhovnog suda Republike Hrvatske poslovni broj: Rev-3142/2018 od 19. ožujka 2019.).

16.2. Pored navedenog, valja istaći da je i odredbom čl. 502.c Zakona o parničnom postupku, propisano da se fizičke i pravne osobe mogu u posebnim parnicama za naknadu štete pozvati na pravno utvrđenje iz presude kojom će biti prihvaćeni zahtjevi iz tužbe iz članka 502.a stavka 1. ovoga Zakona da su određenim postupanjem povrijeđeni ili ugroženi zakonom zaštićeni kolektivni interesi i prava osoba koje je tužitelj ovlašten štiti, u kojem će slučaju sud biti vezan za ta utvrđenja u parnici u kojoj će se ta osoba na njih pozvati.

16.3. Naime, imajući u vidu smisao sudske zaštite kolektivnih interesa potrošača, sud smatra da pravna utvrđenja iz presude povodom tužbe za zaštitu kolektivnih interesa potrošača, valja primijeniti u svim parnicama koje potrošači individualno pokreću protiv trgovaca radi ostvarenja svojih prava koja su im povrijeđena na način kako je to utvrđeno u postupku za zaštitu kolektivnih interesa i prava, dakle ne samo u postupcima radi naknade štete, već i u svim parnicama u kojima se zahtjev za isplatu temelji upravo na utvrđenju ništetnosti pojedine ugovorne odredbe, koju je ništetnost sud već utvrdio u postupku radi zaštite kolektivnih interesa i prava potrošača. U suprotnom bi tumačenju takva deklaratorna presuda sama po sebi ostala bez konkretne svrhe tj. mogućnosti da na temelju iste individualni potrošač ostvari zaštitu svojih prava s obzirom da bi potrošač iste činjenice odnosno tvrdnje o ništetnosti ugovornih odredbi (tj. povredi njegovih interesa i prava) ponovno morao dokazivati u individualno pokrenutom postupku.

16.4. Na ovakav način tumačenja zakonskih odredbi upućuje i Vrhovni sud Republike Hrvatske u svojoj odluci broj Revt 249/14-2 od 09. travnja 2015., kada obrazlaže aktivnu legitimaciju tužitelja u tom postupku za podnošenje tužbe za zaštitu kolektivnih interesa potrošača, naglašavajući da zakonske odredbe nisu same sebi svrha, već se donose u svrhu uređenja određenog pravnog područja i pravnih odnosa koji u njemu nastaju, a u primjeni donesenih propisa one se trebaju tumačiti smisleno, polazeći od volje zakonodavca, ali uvijek imajući na umu svrhu kojoj su one namijenjene, kao i učinak koji se njihovom primjenom postiže. Na isti način ovdje citirane zakonske odredbe, tumači i Visoki trgovački sud Republike Hrvatske u svojoj presudi broj PŽ-7129/13-4 od 13. lipnja 2014., navodeći da se pojedini potrošači, u slučaju postojanja osuđujuće odluke, u postupku individualne pravne zaštite, radi naknade štete, izmjene ugovora ili slično, mogu pozvati na sadržaj odluke iz postupka zaštite kolektivnih interesa i prava.

16.5. Obzirom na nespornu činjenicu da je predmetnim Ugovorom o kreditu između stranaka, koji je sklopljen u razdoblju na koje se odnosi presuda Trgovačkog suda u Zagrebu iz postupka zaštite kolektivnih interesa i prava, ugovorena kamatna stopa koja je promjenjiva u skladu s odlukom banke, dakle u skladu s jednostranom odlukom tužene, a upravo je takvu ugovornu odredbu citiranom pravomoćnom presudom Trgovački sud u Zagrebu utvrdio nepoštenom te stoga ništetnom, te ugovorena odredba kojom je ugovoren švicarski franak kao valuta uz koju je vezana glavnica švicarski franak, te je i takvu ugovornu odredbu citiranom pravomoćnom presudom Trgovački sud u Zagrebu utvrdio nepoštenom te stoga ništetnom, ovaj sud smatra kako je sukladno citiranim odredbama članka 138.a Zakona o zaštiti potrošača („Narodne novine“ broj 79/07., 125/07., 75/09., 79/09., 89/09., 133/09.), odnosno čl. 118. Zakona o zaštiti potrošača („Narodne novine“ broj 41/14., 110/15., 14/19.), te čl. 502.c Zakona o parničnom postupku, tim pravnim utvrđenjima vezan u ovom postupku.

16.6. Dakle, citirane odredbe Zakona o parničnom postupku, propisuju direktni učinak tužbe za zaštitu kolektivnih interesa i prava potrošača i obvezuju sudove da se u posebnim postupcima radi ostvarenja prava potrošača za naknadu mogu pozvati na utvrđenje iz pravomoćne presude kojom je prihvaćen zahtjev postavljen u tužbi iz čl. 502.a st. 1. Zakona o parničnom postupku, pa su i utvrđenja iz parnice po tužbi za zaštitu kolektivnih interesa potrošača primjenjiva i na Ugovor o kreditu zaključen između tužitelja i tuženice.

16.7. Pored navedenog, ako bi se radilo o nekim posebnim okolnostima koje bi isključivale vezanost za pravomoćnu odluku u kolektivnom sporu, onda je teret dokazivanja takve činjenice na banci kao kreditoru u smislu odredbe čl. 7. st. 1. i čl. 219. st. 1. Zakona o parničnom postupku. Međutim, tuženica u ovom postupku nije iznosila, pa ni dokazala nikakve posebne okolnosti.

17. Prema stajalištu Ustavnog suda Republike Hrvatske iz odluke broj U-III/4372/2021 od 30. lipnja 2022., u postupcima koje potrošač pokrene individualnom tužbom protiv banke, tužena ima pravo dokazivati da odredbe kojima je ugovorena valuta u CHF nisu nepoštene, jer su stranke o njima pojedinačno pregovarale.

17.1. Drugim riječima, u konkretnom slučaju, na tuženici je teret dokazivanja da je s tužiteljem pojedinačno pregovarala o spornim ugovornim odredbama, odnosno da je prilikom pregovaranja tužena s tužiteljem o sklapanju Ugovora o kreditu, istog informirala o rizicima kredita, a što ista nije dokazala u smislu odredbe čl. 7. st. 1. i čl. 219. st. 1. Zakona o parničnom postupku i čl. 96. st. 4. Zakona o zaštiti potrošača.

17.2. Tužitelj u svom iskazu navodi da nije mogao pregovarati o ugovornim odredbama, već mu je Ugovor dan na potpis unaprijed sačinjen od strane banke, koji je pročitao prije nego ga je potpisao i relativno je mogao shvatiti ugovorne odredbe koje mu nitko nije pojasnio, a niti je bankarske struke da bi mogao shvatiti što znači točno pojam valutna klauzula i promjenjiva kamatna stopa. Kredit u CHF valuti su mu ponudili kao tada najpovoljniji kredit i odbili su ga sa zahtjevom za kredit u kunama, rekli su mu da je CHF valuta stabilna i nitko ga nije upozorio na moguće rizike takvog kredita, odnosno nije mu rečeno da može doći do promjene tečaja CHF u odnosu na kunu niti pojasnio koji parametri utječu na promjenu kamatne stope i tečaja, a niti da HNB ne štiti tečaj kune u odnosu na CHF, kao što to čini u odnosu na euro. Kako mu je rata porasla sa oko 650,00 kuna na 1.000,00 kuna i još je u međuvremenu dobivao pozive banke da u iznosima od po 1.100,00 i 1.600,00 kuna podmiri razne razlike, da ga je na to netko upozorio, sigurno ne bi htio realizirati taj kredit. Kredit je otplaćen u cijelosti, a otplaćivao se putem administrativne zabrane na njegovoj plaći. Uz ugovor o kreditu je dobio otplatni plan sa navedenim anuitetima i smatrao je da će se sukladno tom otplatnom planu kredit otplaćivati, te mu nitko nije napomenuo da će se mijenjati otplatni plan povećanjem mjesečnih anuiteta. Misli da nije dobivao od banke obavijesti o povećanjima kamatne stope.

17.3. U konkretnom slučaju, uzimajući u obzir iskaz tužitelja, Ugovor o kreditu je očito bio unaprijed formuliran od strane tuženice, pa se u smislu odredbe čl. 96. Zakona o zaštiti potrošača, smatra da se o prijemnim odredbama Ugovora o kreditu, nije pojedinačno pregovaralo, radi čega su iste nepoštene. Pri tom nije od utjecaja to što je tužitelju očito bilo poznato kako je ugovorena valutna klauzula i promjenjiva kamatna stopa, jer se radi zapravo o neodređenoj formulaciji vezanoj za Odluku tuženice. Naime, tužitelju je na temelju takve ugovorne odredbe bila poznata obveza, no nije bio i upoznat s osnovnim parametrima o kojima ovisi kretanje iznosa u budućem razdoblju, tako da predmetna obveza u Ugovoru nije bila određena, niti određiva.

17.4. S obzirom da tužitelj kao potrošač nije bio u mogućnosti pregovarati s tuženicom, a tuženica tužitelju nije na valjan i razumljiv način objasnila postupak formiranja vrijednosti tečaja CHF u odnosu na kunu, odnosno koji sve čimbenici utječu na njezino formiranje tijekom trajanja ugovorenog kreditnog razdoblja, a niti koji parametri utječu na promjenjivu kamatnu stopu, a na temelju čega bi on kao potrošač mogao spoznati učinke koji će za njega u budućnosti proizaći iz takvih ugovornih odredbi, a tužitelj prilikom sklapanja Ugovora o kreditu, kao potrošač, nije raspolagao osnovnim parametrima o kojima je ovisilo kretanje tečaja CHF u odnosu na kunu, niti u odnosu na promjenjivu kamatnu stopu, to su očito u pitanju ništetne ugovorne odredbe u smislu odredbe čl. 102. st. 1. Zakona o zaštiti potrošača. Naime, tuženica je tužitelju trebala na temelju jasnih i razumljivih kriterija objasniti sporne odredbe Ugovora, kako bi on mogao predvidjeti posljedice koje iz toga ugovora proizlaze, a što podrazumijeva i predmetne odredbe Ugovora o kojima tužitelj zasigurno nije bio u poziciji pregovaranja. Stoga se zaista radi o znatnoj neravnoteži u pravima i obvezama između stranaka i to na štetu tužitelja, jer načelo savjesnosti i poštenja općenito znači kako su svi sudionici u postupku obveznih odnosa, kao u konkretnom slučaju, dužni

međusobno postupati obzirno i uvažavati interese obiju strana, vodeći pritom računa o smislu i svrsi obveznih odnosa.

17.5. Naime sporne odredbe čl. 2.1. i čl. 2.4. o promjenjivoj kamatnoj stopi, te čl. 4. o valutnoj klauzuli vezanoj za CHF, ne sadrže bilo kakav kriterij, bilo kakav parametar niti bilo kakav precizan način utvrđivanja promjene tečaja CHF i kamatne stope o kojima bi također tužitelj kao potrošač bio informiran u vrijeme i prilikom sklapanja Ugovora. Stoga je takva činidba neodrediva, jer obveza ovisi o budućim, neograničenim i nepredvidivim odlukama banke. Dakle banka kao jača strana, zadržava pravo da jednostrano mijenja sadržaj ugovora bez ograničenja, na što korisnik nema utjecaj i nema mogućnost predvidjeti obvezu, pa takve odredbe narušavaju ravnotežu ugovornih strana i protivne su načelu savjesnosti i poštenja u ugovornom odnosu (čl. 4. Zakona o obveznim odnosima).

17.6. Da bi sporne odredbe Ugovora o kreditu bile lako razumljive, iste su trebale sadržavati jasno naznačene i objašnjene razloge te kriterije za promjenu valutne klauzule vezane za CHF, kao i parametre za promjenu kamatne stope, tako da je tužitelj kao potrošač na temelju tih jasnih i razumljivih kriterija u vrijeme sklapanja ugovora, mogao jasno predvidjeti ekonomske posljedice koje iz toga za njega proizlaze, a cijeneći sadržaj spornih odredbi Ugovora o kreditu od 4. lipnja 2008. isto konkretno nije slučaj, jer tužitelj na temelju sadržaja spornih odredbi Ugovora, po ocjeni ovoga suda, nije ni mogao, niti je bio u mogućnosti procijeniti potencijalno značenje ekonomskih posljedica koje za njega proizlaze ugovaranjem navedenih odredbi Ugovora o kreditu, obzirom da u tim ugovornim odredbama nisu na transparentan način objašnjeni razlozi i mehanizmi promjene valutne klauzule, niti su dani točni, jasni i razumljivi kriteriji vezano uz koje se veže promjena tečaja CHF, a niti parametri koji utječu na promijene kamatne stope, već se sve prepušta isključivo odlukama tuženice kao banke, te druge i jače ugovorne strane u odnosu na potrošača a koje su u konkretnom slučaju kao interni akti banke i donošene nakon sklapanja ugovora od 4.06.2008. u donošenju kojih tužitelj nije sudjelovao, niti je o istima imao mogućnost pregovaranja, to je nedvojbeno da su te odredbe, ugovorne odredbe koje nisu lako razumljive, te odredbe koje suprotno načelu savjesnosti i poštenja stvaraju značajnu neravnotežu u odnosima između stranaka zbog čega su iste nedopuštene.

17.7. Da se radi upravo o takvim ugovornim odredbama kojima se povrjeđuju prava potrošača konačno utvrđeno je i u postupku koji se je vodio po kolektivnoj tužbi u postupku pred Trgovačkim sudom u Zagrebu pod posl. broj P-1401/12 od 4. srpnja 2013. kako je obrazloženo.

17.8. Naime, odredba o valutnoj klauzuli vezanoj za CHF, jedna je od temeljnih ugovornih odredbi, a ista je u konkretnom slučaju cijeneći sadržaj spornih odredbi, među strankama zaključenog ugovora, ovisna isključivo o odluci tuženice kao druge i jače ugovorne strane, a bez da su u sadržaju ugovora istodobno precizno određeni uvjeti i kriteriji promjenjivosti valutne klauzule te kriteriji za koje se veže promjena, kao i u odnosu na parametre koji utječu na promjenu kamatne stope, pa takve ugovorne odredbe u svakom slučaju uzrokuje značajnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu tužitelja, pa takve odredbe narušavaju ravnotežu ugovornih strana i protivne su načelu savjesnosti i poštenja u ugovornom odnosu (čl. 4. Zakona o obveznim odnosima).

17.9. Kao mjerilo ponašanja na strani potrošača, po ocjeni ovoga suda, treba biti ponašanje prosječnog čovjeka ili prosječnog potrošača, a kao mjerilo ponašanja na strani tuženice kao banke, mora biti ponašanje urednog i savjesnog gospodarstvenika.

18. Valutna klauzula je zaštitna klauzula kojoj je svrha osigurati jednaku vrijednost ispunjenja činidbe i protučinidbe u slučaju inflacije, međutim ona nije određeni iznos novčanih sredstava koje je banka isplatila potrošaču, jer kao zaštitna klauzula koja se veže na novčani iznos koji je isplaćen, neodvojivo je povezana i direktno utječe na visinu mjesečnih anuiteta u kojima se kredit vraća, a kao takva sastavni je dio novčanog iznosa čija visina varira ovisno o tečaju CHF, čime se vrijednost potrošačeve ugovorne obveze izračunava temeljem ugovornog tečaja CHF naspram kune na dan plaćanja svakog pojedinačnog mjesečnog anuiteta, pa visina glavnog predmeta ugovora – novčanog iznosa koji je kreditor isplatio potrošaču, izravno ovisi o promjeni tečaja.

18.1. Prema tome, kako prilikom sklapanja ugovora potrošaču moraju biti priopćeni svi elementi koji bi mogli imati utjecaj na opseg njegove obveze, a na temelju kojih on može ocijeniti osobito ukupnu cijenu svog zajma, tužena je trebala informirati tužiteljicu o tome da snosi rizik od pada valute u kojoj ostvaruje dohodak, a što može ugroziti mogućnost vraćanja zajma, s time da se pritom traži od pružatelja usluge da utvrdi moguće promjene tečaja i s tim povezane rizike zajma u stranoj valuti; kao i što joj je trebala jasno priopćiti koji parametri utječu na promjenu kamatne stope.

18.2. Isto tako, činjenica da je tužitelj svojevrijedno pristao na kredit s valutnom klauzulom, ne znači da pojedine odredbe Ugovora o kreditu (u konkretnom slučaju ona o valutnoj klauzuli) ne mogu biti nepoštene, a posljedično tome i ništetne. Pri tome, valja reći da je pravilno određena isplata, sukladno cilju i zaštiti koja se pruža prema Direktivi 93/13 /EEZ od 05. travnja 1993. o nepoštenim uvjetima u potrošačkim ugovorima, te prema načelima izraženim u odlukama Suda Europske unije, a prema kojima se potrošača dovodi u položaj koji je imao pri sklapanju ugovora, kao da nije bilo nepoštenih odredbi, a s obzirom da je cilj zaštite koja se pruža uspostaviti pravičnu ravnotežu između prava i obveza stranaka te održati ugovor na snazi, tako da nepoštena odredba ima neobvezujući učinak. Tako i u predmetu C-421/14 Banco Primus, sud je protumačio odredbu čl. 6. st. 1. Direktive 93/13, na način da kada sud utvrdi nepoštenom odredbu, on ju je obavezan izuzeti iz primjene, ali nije ovlašten izmijeniti njen sadržaj, a sam ugovor mora nastaviti postojati u načelu bez ikakve izmjene, osim one koja proizlazi iz ništetnosti navedene odredbe, ako je takav kontinuitet ugovora pravno moguć prema pravilima nacionalnog prava.

19. Stoga su odredbe čl. 2.1. i čl. 2.4. o promjenjivoj kamatnoj stopi i čl. 4. Ugovora o kreditu od 4. lipnja 2008. u odnosu na valutnu klauzulu, sukladno odredbi čl. 96. st. 1. Zakona o zaštiti potrošača, nepoštene, te ništetne u smislu čl. 102. st. 1. Zakona o zaštiti potrošača, odnosno čl. 322. Zakona o obveznim odnosima, jer su protivne prisilnim propisima koji zahtijevaju odredivost činidbe, kao i temeljnim načelima obveznog prava. Nije utvrđeno postojanje okolnosti koje bi ukazivale da je postupanje tuženice u konkretnom slučaju prilikom ugovaranja valutne klauzule i promjenjive kamatne stope, bilo drugačije od utvrđenja u navedenim sudskim postupcima.

20. Pri tome, pozivom na odredbu čl. 324. Zakona o obveznim odnosima, ništetnost spornih odredbi Ugovora ne povlači ništetnost čitavog ugovora, jer on može opstati i bez takvih odredbi.

20.1. Prema odredbi čl. 326. Zakona o obveznim odnosima, ništetan ugovor ne postaje valjan kad uzrok ništetnosti naknadno nestane (stavak 1.); ali ako je uzrok ništetnosti bila zabrana manjeg značenja, a ugovor u cijelosti ispunjen, ništetnost se ne može isticati (stavak 2.), a koji posebni uvjeti u ovom slučaju nisu ispunjeni

21. Slijedom navedenog, osnovan je zahtjev tužitelja za utvrđenjem ništetnima odredbe Ugovora o kreditu u dijelu u kojem je ugovorena otplata kredita uz korištenje valutne klauzule vezane za CHF, te promjenjivu kamatnu stopu, kako je odlučeno kao u izreci presude pod I.

22. Na okolnost utvrđenja visine zahtjeva, sukladno čl. 258.-260. Zakona o parničnom postupku, provedeno je financijsko – knjigovodstveno vještačenje po stalnom sudskom vještaku za računovodstvo, financije i bankarstvo Matiji Balogu, univ.mag.oec. iz Bilja, čiji je zadatak bio utvrditi razlike između početno ugovorene kamatne stope i svake naknadne povećane kamatne stope odlukom tuženika, kao i razlike između tečaja važećeg na dan realizacije kredita i svakog naknadno povećanog tečaja u svakom od anuiteta u kojima ta razlika postoji, u periodu od sklapanja ugovora o kreditu pa do njegove konačne otplate te da navede dan kada su vršene uplate.

22.1. Vještak u svom nalazu i mišljenju od 29. studenog 2025. navodi da je tužitelj tijekom perioda otplate kredita radi ugovorene valutne klauzule u CHF, uključujući i negativne stavke tečajne razlike, platio više radi povećanja važećeg tečaja na dan dospijeća pojedinog anuiteta, u odnosu na vrijednost tečaja na dan isplate kredita ukupno 15.532,61 HRK, odnosno 2.061,53 EUR. U periodu od dana korištenja kredita do otplate kredita tečaj nikada nije bio manji od tečaja na dan isplate kredita stoga nije bilo negativnih stavki tečajne razlike. Tijekom otplate kredita, radi promjena kamatnih stopa, uključujući i negativne stavke kada je kamatna stopa bila manja nego prvo ugovorena, tužitelj je platio više u ukupnom iznosu od 1.106.14 HRK, odnosno 146,81 EUR. U navedenom razdoblju kamatna stopa nikada nije bila manja od prvo ugovorene kamatne stope stoga nije bilo negativnih razlika plaćenih kamata. Također iz nalaza proizlazi da je tužitelj uplate mjesečnih iznosa vršio nakon dospijeća (Tablica 3. sa lista 3. Nalaza i Tablica 4. sa lista 6.-7. Nalaza).

22.2. Tužena je nalaz i mišljenje vještaka radi očitovanja primila dana 10. prosinca 2025., ali se o istom nije očitovala do zaključenja glavne rasprave.

22.3. Nakon provedenog financijsko-knjigovodstvenog vještačenja, usklađujući svoj ranije neodređen kondemnatorni zahtjev sa nalazom i mišljenjem vještaka, tužitelj je podneskom od dana 17. ožujka 2026. postavio kondemnatorni zahtjev na način da na ime ništetne odredbe o valutnoj klauzuli potražuje iznos od 2.061,53 eura, a na ime ništetne odredbe o promjenjivoj kamatnoj stopi iznos od 146,81 eura, sve sa pripadajućim zateznim kamatama na pojedine anuitete od dospijeća pa do isplate, koji glasi kao pod II. i III. izreke.

22.4. Naime, kod stupnjevite tužbe se kao vrijednost predmeta spora, mjerodavnog za odluku o troškovima postupka, uzima prvotno naznačena vrijednost predmeta spora (manifestacijskog zahtjeva), a ako ona nije naznačena onda se ona, sukladno odredbi čl. 40. st. 5. Zakona o parničnom postupku, predmnijeva u iznosu od 6.630,00 eura, a nakon konačne specifikacije tužbenog zahtjeva vrijednost predmeta spora je vrijednost novčanog zahtjeva (čl. 40. st. 1. ZPP-a), pri čemu specificiranje, ranije neodređenog, tužbenog zahtjeva (postavljanje novčanog zahtjeva) kod stupnjevite tužbe ne predstavlja djelomično povlačenje tužbe (tako u rješenju VSRH broj Rev 589/2021-2 od 11.10.2022.)

22.5. Sud je u cijelosti prihvatio nalaz i mišljenje vještaka, ocjenjujući ga stručnim i objektivnim, jasnim i preciznim, te izrađenim sukladno zadatku suda, na koji nalaz i mišljenje stranke nisu imale primjedbi.

23. Nije osnovan prigovor zastare. Prema obvezujućem pravnom shvaćanju Vrhovnog suda Republike Hrvatske sa sjednice Građanskog odjela broj Su-IV-33/2022-2 od 31. siječnja 2022., a vezano uz shvaćanje broj Su-IV-47/2020 od 30. siječnja 2020., zastarni rok u slučaju restitucijskog zahtjeva prema kojem su ugovorne strane dužne vratiti jedna drugoj sve ono što su primile na temelju nišetnog ugovora, odnosno u slučaju zahtjeva iz članka 323. stavka 1. Zakona o obveznim odnosima, kao posljedice utvrđenja nišetnosti ugovora, počinje teći od dana pravomoćnosti sudske odluke kojom je utvrđena ili na drugi način ustanovljena nišetnost ugovora, a ako je nišetnost ustanovljena, kao u ovom slučaju, već u postupku kolektivne zaštite potrošača, tada zastarni rok, sukladno tekstu oba pravna shvaćanja, počinje teći od dana pravomoćnosti sudske odluke kojom je utvrđena nišetnost u postupku kolektivne zaštite potrošača, neovisno od (naknadnog) utvrđenja nišetnosti sadržajno istovjetnih ugovornih odredbi kredita u CHF, odnosno kredita u kunama s valutnom klauzulom u svakom pojedinom slučaju, a povodom individualnih parnica potrošača u kojoj se oni pozivaju na pravne učinke presude donesene u postupku kolektivne zaštite (tako u presudi Vrhovnog suda Republike Hrvatske broj Rev 2245/17-2 od 20.03.2018., Rev 3142/2018-2 od 19.03.2019. i Rev 1404/2018-3 od 17.04.2019.).

23.1. Presudom Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske, poslovni broj PŽ-7129/13 od 13. lipnja 2014., potvrđena je presuda Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj P-1402/2012 od 4. srpnja 2013. u dijelu koji se odnosi na nezakonitu primjenu promjenjive kamatne stope u odnosu na sedam tuženih banaka, dok je u odnosu na osmo tuženika Sberbank d.d., pravnog prednika ovdje tužene, prvostupanjska presuda preinačena i tužbeni zahtjev odbijen. Vrhovni sud Republike Hrvatske, svojom odlukom poslovni broj Revt 575/16-5 od 3. listopada 2017. ukinuo je citiranu presudu Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske u dijelu koji se odnosi na nezakonitu primjenu valutne klauzule CHF i kamatne stope upravo u odnosu na Sberbank d.d., i predmet u tom dijelu vratio na ponovan postupak.

23.2. Presudom Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske poslovni broj PŽ-6632/17-10 od 14. lipnja 2018. u cijelosti je potvrđena presuda Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj P-1401/12 od 4. srpnja 2013., dakle i u dijelu kojim je utvrđeno da su ugovorne odredbe Ugovora o kreditima (točka 9.6. i 9.20.) kojima je tužena (tamo 8. tužena Sberbank d.d.) ugovorila redovnu kamatnu stopu koja je tijekom postojanja obveze po ugovorima o kreditima promjenjiva u skladu s jednostranom odlukom tužene nepoštene, a time i nišetne, te je tuženoj naloženo prekinuti s opisanim postupanjem. Stoga zastara iz članka 225. Zakona o obveznim odnosima, preplaćene kamate zbog povećanja kamatne stope kao i za promjenu valutne klauzule

CHF u odnosu na tuženu teče od pravomoćnosti navedene presude, odnosno od 15. lipnja 2018., a ističe 15. lipnja 2023.

23.3. Kako je tužba u ovoj pravnoj stvari podnesena dana 13. lipnja 2023., ista je podnesena unutar općeg zastarnog roka od pet godina iz odredbe članka 225. Zakona o obveznim odnosima, za isplatu novčanog iznosa s osnova valutne klauzule i promjenjive kamatne stope, pa je stoga prigovor zastare neosnovan u cijelosti.

24. Na temelju odredbe čl. 323. st. 1. Zakona o obveznim odnosima, u slučaju ništetnosti ugovora svaka ugovorna strana dužna je vratiti drugoj sve ono što je primila na temelju takvog ugovora, a ako to nije moguće, ili ako se narav onoga što je ispunjeno protivi vraćanju, ima se dati odgovarajuća naknada u novcu, prema cijenama u vrijeme donošenja sudske odluke, ako zakon što drugo ne određuje. Zahtjev za vraćanje primljenog po osnovi ništetne ugovorne odredbe pravno se smatra zahtjevom za vraćanje stečenog bez osnove iz članka 1111. Zakona o obveznim odnosima. Sudsko utvrđenje ništetnosti odredbe mora imati za posljedicu ponovnu uspostavu pravne i činjenične situacije potrošača u kojoj bi se nalazio da takve odredbe nije bilo. Utvrđenjem ugovorne odredbe ništetnom potrošač stječe subjektivno pravo na restituciju svih neosnovano isplaćenih iznosa od trenutka sklapanja ugovora neovisno o tome kada je utvrđeno da je ugovorna odredba ništetna. Odredbom članka 1115. Zakona o obveznim odnosima, propisano je da kad se vraća ono što je stečeno bez osnove, moraju se vratiti plodovi i platiti zatezne kamate, i to, ako je stjecatelj nepošten od dana stjecanja, a inače od dana podnošenja zahtjeva. Tužena je nepoštena od dana stjecanja svakog obroka, jer to proizlazi iz isprava i izvedenih dokaza koji se nalaze u spisu, pa tužitelj osnovano potražuje zatezne kamate počev od dana plaćanja svakog pojedinog iznosa pa do isplate. Naime, tužitelj je uplate mjesečnih iznosa vršio nakon dospijeca, pa je potraživanje kamate od dana uplata, osnovano, u visini stope zatezne kamate propisane čl. 29. st. 2. Zakona o obveznim odnosima, kako je odlučeno kao pod II. i III. izreke.

25. Odluka o parničnom trošku temelji se na odredbi čl. 154. st. 1. Zakona o parničnom postupku, prema kojoj stranka koja u cijelosti izgubi parnicu dužna je protivnoj stranci naknaditi troškove izazvane vođenjem postupka.

25.1. Tužitelj je podnio zahtjev za naknadu parničnog troška od 2.212,21 eura.

25.2. Zahtjev tužitelja je osnovan do iznosa od 1.851,81 eura, koji se sastoji od troška zastupanja po punomoćnici odvjetnici na ime sastava tužbe od 200,00 eura (Tbr. 7.t.1.), podneska od dana 16.06.2025 i 17.03.2026. u iznosima od po 200,00 eura (Tbr. 8.t.1.), zastupanja na ročištu od dana 8.05.2025. i 12.05.2026. u iznosima od po 50,00 eura (Tbr. 9.t.5.), od dana 13.06.2025. i 29.05.2026. u iznosima od po 200,00 eura (Tbr. 9.t.1.), a na ročištu za objavu presude od dana 18.06.2026. u iznosu od 100,00 eura (Tbr. 9.t.3.), obračunatog PDV-a od 300,00 eura (Tbr. 46.), te plaćenog predujma za vještačenje od 351,81 eura, a što je u skladu je s navedenim tarifnim brojevima, u vezi s Tbr. 52. i Tbr. 54. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika ("Narodne novine" broj 138/2023., 107/25.), te čl. 151., čl. 155. i čl. 164. st. 1. – 4. Zakona o parničnom postupku, radi čega je odlučeno kao pod IV. u izreci presude.

25.3. Zahtjev tužitelja za naknadu troška od 360,40 eura nije osnovan, a odnosi se na zahtjev tužitelja za trošak zastupanja na ročištu od dana 12.05.2026. u iznosu od 200,00 eura i PDV-a od 50,00 eura, jer je to ročište odgođeno prije početka raspravljanja i tužitelju pripada trošak po Tbr. 9.t.5. kao pod 25.2. obrazloženja. Zahtjev za naknadu troška na ime pristojbe na tužbu i na presudu u iznosima od po 86,45 eura nije osnovan. Naime, odredba čl. 11. točka 20. Zakona o sudskim pristojbama („Narodne novine“ broj 51/23.) kojom su od plaćanja sudskih pristojbi oslobođeni potrošači kao stečajni dužnici i tužitelji u postupcima pokrenutim na temelju pravomoćne sudske presude za zaštitu kolektivnih interesa, stupila je na snagu dana 20. svibnja 2023. Ovo znači da u vrijeme podnošenja predmetne tužbe (13.06.2023.) nije postojala obveza tužitelja na plaćanje sudske pristojbe na tužbu, a ne postoji niti na presudu, pa mu navedeni trošak ne pripada, radi čega je odlučeno kao pod V. izreke.

U Osijeku, 18. lipnja 2026.

Sutkinja
Kamelija Matijašević

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU: Protiv ove presude i rješenja nezadovoljna stranka ima pravo žalbe u roku od 15 dana od dana objave presude. Žalba se podnosi putem ovoga suda nadležnom županijskom sudu. Stranci koja nije uredno obaviještena o datumu objave presude, rok za izjavljivanje žalbe teče od dana primitka presude.

Dostaviti:

1. Punomoćnici tužitelja
2. Tuženici

Broj zapisa: **9-30888-deeaf**

Kontrolni broj: **0cb27-bfaa7-a36ac**

Ovaj dokument je u digitalnom obliku elektronički potpisan.

Vjerodostojnost dokumenta možete provjeriti na sljedećoj web adresi:

<https://e-komunikacija.pravosudje.hr/provjera-vjerodostojnosti>

unosom gore navedenog broja zapisa i kontrolnog broja dokumenta.

Provjeru možete napraviti i skeniranjem QR koda. Sustav će u oba slučaja prikazati izvornik ovog dokumenta.

Ukoliko je ovaj dokument identičan prikazanom izvorniku u digitalnom obliku, **Općinski sud u Osijeku** potvrđuje vjerodostojnost dokumenta.